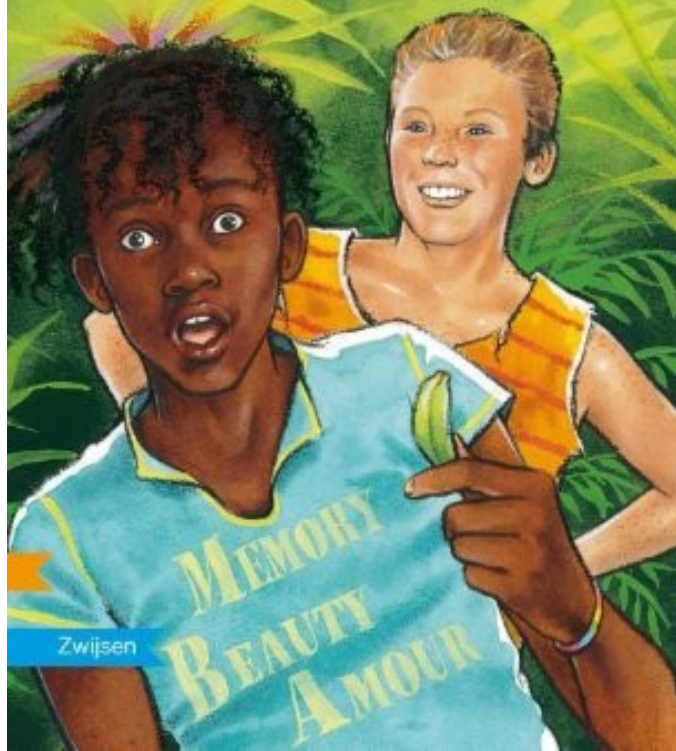

Arend van Dam

Het goud van Suriname

Zwijsen

Arend van Dam

Het goud van Suriname

Zwijsen

Arend van Dam

Het goud van Suriname

2002, NL, Jeugd

“Straks komen we bij de eerste waterval!” roept oom Frank.

Hij laat haar een plattegrond zien. Met zijn vinger wijst hij aan waar ze zijn.

“Armina,” leest Britt hardop.

“Sst,” doet haar oom.

“Je mag nooit de naam van een waterval noemen. Zeker niet op het moment dat je erdoor vaart. Dat verstoort de rust van Mama Watra.”

Britt kijkt naar haar oom. Gelooft hij ook al in die onzin?

NBD | Biblion recensie

Britt gaat voor het eerst in haar leven, samen met vader en moeder, naar haar familie in Suriname. Britt verwacht een saaie vakantie, want er zijn geen pretparken en zandstranden. Onder leiding van een gids gaat ze met oom Frank een spannende boottocht maken. Ze valt overboord en wordt gered door een Nederlandse jongen, die met zijn ouders in

het oerwoud woont. Ze vindt deze leefwereld zo fascinerend dat ze nog enkele dagen bij Freek logeert. De saaie vakantie is zo de allerleukste gebleken. Alhoewel het verhaal niet echt spannend is, blijft het tot het eind boeien. Op een vanzelfsprekende manier is er een heleboel informatie over Suriname in het verhaal verweven. Het is geen kinderachtig verhaal ondanks de leestechische beperktheid, AVI-E4. Korte zinnen met veel dialoog, een overzichtelijke lay-out, beperkte omvang en per hoofdstuk een paginagrote zwart-witillustratie maken dit boekje uit de serie 'Zoeklicht'* voor moeilijke lezers bijzonder geschikt. Enkele moeilijke (Surinaamse) woorden / gebruiken worden verklaard of zijn uit de context te begrijpen. Vanaf ca. 9 jaar.

1: Een vakantie zonder zwembad?	592 (0)
2: Is hier geen pretpark?	621 (0)
3: De naam van de waterval	753 (0)
4: De schreeuw van een man	669 (0)
5: Een jongen van elf in het oerwoud	720 (0)
6: Goud zoeken met een pan	650 (0)
7: Een varken en een vis	763 (0)
8: Een spelletje domino	485 (0)

1

Een vakantie zonder zwembad?

“Ik wil dat je ophoudt met zeuren!”

“Ik zeur niet,” wil Britt zeggen.

Maar ze houdt haar mond. Ze kijkt naar haar vader. Het zweet druipt van zijn gezicht. Dat komt niet door het sjouwen van de koffers. Dat komt door de hitte. Britt had nooit gedacht dat hitte zo heet kon zijn.

“Zie jij Frank ergens?” vraagt Britts moeder.

Britts vader schudt zijn hoofd.

“Als hij niet snel komt, nemen we een taxi.”

Op de weg naar het vliegveld rijden auto's af en aan. Er komt een auto luid toeterend op hen afrijden. Het is een oude Land Rover die feloranje is geschilderd. ‘Frank, voor elk avontuur,’ staat er op de zijkant. De auto stopt. Britts oom springt eruit en rent naar hen toe. Ze omhelzen elkaar.

“Welkom in Suriname, kleine nicht,” zegt oom Frank.

“Eindelijk zijn we thuis,” zegt Britts moeder.

Ze veegt tranen van haar wang. Britt kijkt ernaar. Maar ze begrijpt het niet. Voor haar is dit geen thuiskomst, maar een vakantie.

“Kom maar op met jullie koffers,” zegt oom Frank.

Hij stouwt de bagage achter in de auto. Daarna stappen ze zelf in. Langzaam draaien ze de weg op. Op een bord bij het kruispunt staat: “Paramaribo 46^{km}. Amsterdam 7520^{km}.”

Britt kijkt naar de lange weg. Ze schrikt en schreeuwt: “Oom Frank, je rijdt aan de verkeerde kant!”

Haar oom schaterert het uit. Meteen weet Britt het weer: in Suriname wordt links gereden.

“Alles is hier anders, nicht,” zegt oom Frank.

“In dit land moet je kijken met je ogen. Niet te veel praten, daar wordt je mond maar moe van.”

Britt weet niet goed wat haar oom bedoelt. Wil hij dat ze haar mond houdt? Hebben kinderen hier niets te vertellen? Met haar hand veegt ze het zweet van haar voorhoofd. Haar kleren plakken aan haar lijf. Erg snel schieten ze niet op. Het lijkt of de hitte de auto tegenhoudt. Dan ziet ze de krant die naast haar op de bank ligt.

“Goudzoekers verstoren bosgoden,” zegt een vetgedrukte kop.

Ze pakt de krant en leest een stukje van het artikel. In het oerwoud zoeken mensen naar goud. Het goud zit in de grond. Om het eruit te krijgen, wordt kwik gebruikt. Het kwik

vergiftigt het water van de rivier. De mensen worden er ziek van. Zij geloven dat het komt omdat Mama Watra boos is. Mama Watra is de godin van het water. Britt legt de krant terug. Ze gelooft niet in goden.

§

Eindelijk komen ze aan in de grote stad. Hier wonen oom Frank en tante Irma. Ze rijden een wijk in met kleine huisjes. Naast zo'n huisje parkeert oom Frank de auto. Ze stappen uit.

“Welkom in Flora,” zegt hij.

Britt kijkt om zich heen. Het huis van oom Frank is wel erg klein. Naast het huis ligt een tuintje van niks. En een zwembad is nergens te zien.

“Ah, zijn jullie daar?” roept tante Irma.

Ze staat bij de achterdeur. Buurkinderen pakken ijsjes van haar aan. Ze leggen honderden guldens in haar hand. Het geld is niet veel waard in Suriname.

“Britt wil vast wel een ijsje,” zegt tante Irma. “Ik heb ze zelfgemaakt.”

Britt trekt haar neus op. Haar vader geeft haar een duw.

“Je gaat hier niet het verwende kind uithangen. Toe, geef tante Irma een kus.”

Britt laat de natte kussen over zich komen. Plotseling weet ze: dit wordt een heel zware vakantie.

2

Is hier geen pretpark?

Britt ligt in bed onder een tentje van gaas. Door de klamboe ziet de kamer er wazig uit. Ze voelt zich verlamd. Slapen heeft ze bijna niet gedaan. De muggen zoemden om haar heen. Ze konden haar niet steken. Maar ze hielden haar uit de slaap. Wat heeft ze gezweeten! Ze haat de hitte.

“Lekker geslapen?” vraagt haar moeder.

“Nee, natuurlijk niet,” moppert Britt. “Het is hier veel te heet. Ik snap niet dat jullie hier zo naar hebben verlangd.”

“Het went wel,” zegt haar moeder met een lach.

“Ga je maar lekker afspoelen onder de douche.”

Britt sleept zich naar de badkamer. Een mager straaltje water spoelt het zweet van haar lijf. Toch wordt ze er vrolijk van. Tot ze een vette kakkerlak ontdekt. Gillend rent ze de badkamer uit.

“Een beest, een beest!”

Haar ouders en haar oom en tante moeten erg lachen. Tante Irma geeft haar een glas sap.

“Hier, drink maar op,” zegt ze. “Het is zuurzak.”

Britt klokt de koude drank naar binnen. Plotseling weet ze wat ze wil. Ze wil naar de zee.

“Kunnen we niet naar het strand gaan?” stelt ze voor.

Weer beginnen haar ouders en haar oom en tante te lachen. Oom Frank schudt zijn hoofd.

“Er is hier maar één strand. Dat is bij Galibi. Maar het is niet geschikt om er te zwemmen. Het is een beschermd gebied. Het wordt bevolkt door schildpadden. Ze begraven er hun eieren in het zand.”

Britt kan het bijna niet geloven. Het enige strand is ingepikt door schildpadden! “Er is hier zeker ook geen pretpark?” roept ze brutaal.

Haar vader pakt haar arm stevig vast.

“Britt, gedraag je!”

“We gaan straks naar Kwatta,” vertelt haar moeder. “Opa en oma zullen blij zijn je weer te zien.”

§

Even later stappen ze in de oranje Land Rover. Ze rijden door de stad. Er is een lange straat met palmbomen. Britt ziet winkels waar gouden sieraden te koop zijn.

“Stop, ik wil een armband kopen!” roept ze.

Oom Frank trapt op de rem. Maar Britt's vader roept: "Doorrijden! Natuurlijk krijgt ze geen gouden armband."

Oom Frank geeft gas. Ze rijden het centrum uit. Via een zandweg komen ze in Kwatta. Alle huizen hebben een andere kleur. Ze zijn geel of groen of roze of wit. Van sommige huizen is alle verf afgebladderd. Oom Frank stopt voor een lichtblauw huis. De witte luiken zijn dicht.

"Ik denk niet dat ze thuis zijn," zegt Britt.

"Wacht maar," zegt oom Frank.

Ze lopen achterom. Aan de rand van het dak hangen kooien met vogels. De zwarte vogeltjes kwetteren luid. Uit het keukenraam steekt een apparaat dat bromt. Zonder kloppen doet oom Frank de achterdeur open. Zo warm als het buiten is, zo koud is het binnen. Uit het donker komen twee mensen te voorschijn. Het zijn Britt's opa en oma. Ze knuffelen haar bijna dood.

"Wat ben ik blij je eindelijk eens te zien," zegt oma.

Ze veegt een paar tranen weg.

"Meid, wat ben je al groot," zegt opa.

Hij gaat de keuken in. Even later komt hij terug met glazen ijskoude siroop. Britt gaat op de bank zitten. Op het tafeltje liggen tijdschriften. Het zijn de Margriet, de Libelle en de Viva.

"En, hoe bevalt het hier?" vraagt oma.

Britt haalt haar schouders op. Ze rilt. Ze heeft het koud.

“Britt mist zandstranden en pretparken,” zegt oom Frank.

“Ik weet een heel mooi pretpark,” zegt opa lachend.

“Je bedoelt het binnenland?” vraagt oom Frank.

Opa knikt. Oom Frank en opa knipogen naar elkaar. Maar dat ziet Britt niet.

3

De naam van de waterval

Vroeg in de avond gaat Britt naar bed. Ze valt om van de slaap. Volgens de wekker is het acht uur. Maar de klok in haar hoofd denkt er anders over. Dat komt door het verschil in tijd. Ze wordt wakker van vreemde geluiden. Buiten klinken voetstappen. Het portier van een auto klap dicht. Volgens de wekker is het vijf uur. Plotseling wordt er op haar deur geklopt. Oom Frank gluurt om het hoekje.

“Ah, je bent al wakker. Wil je iets drinken?”

“Geen sap van zuurzak,” wil Britt zeggen.

Maar ze zegt niets. In de keuken drinkt ze gulzig haar glas leeg. Oom Frank zet een schaalje voor haar neer. Er liggen oranje blokjes op.

“Papaya,” zegt hij erbij.

“Waarom ben je zo vroeg op?” vraagt Britt.

“Ik ga naar Stoelie,” vertelt haar oom.

“Stoelie?”

“Zo noemen we Stoelmanseiland. Ik kom er vaak met toeristen. Heb je zin om mee te gaan?”

“Hoe lang blijf je weg?”

“Ik denk een dag of drie.”

“Waar slaap je dan?”

“In een hangmat.”

Even aarzelt Britt. Dan zegt ze beslist: “Ik ga mee.”

“Dacht ik het niet,” zegt oom Frank lachend. “Je vader en moeder hebben het mis. Ze denken dat je bang bent voor het oerwoud.”

“Dat ben ik ook,” wil Britt zeggen.

Maar ze zegt niets. Ze wil niet dat oom Frank haar verwend vindt.

“Doe wat kleren in een rugzak,” zegt oom Frank. “Ik ga je ouders vertellen dat je meegaat.”

§

Even later stapt Britt in de oranje Land Rover. Tante Irma en Britts ouders zwaaien haar uit. Ze staan te tolleren op hun benen. Hun ogen zijn nog dik van de slaap.

“Op naar Albina,” zegt oom Frank.

Dan geeft hij gas. Brommend en rokend komt de auto op gang. Ze rijden de stad uit. Over een hoge brug rijden ze het licht tegemoet.

§

Na een paar uur rijden komen ze aan in Albina. Het ligt aan de rivier de Marowijne. Oom Frank parkeert de auto aan de waterkant. Meteen komen er twee grote jongens naar hen toe.

“Daar hebben we Nel en Osi,” zegt oom Frank. “De boot is van Nel. Osi is de koelaman, hij is onze gids.”

Oom Frank springt uit de auto. Hij begint de bagage uit te laden. Britt slentert naar de oever van de rivier. Ze heeft geen zin om met tassen te sjouwen. Een smalle korjaal ligt met de punt op de kant.

“Is dat hun bootje?” vraagt ze aan oom Frank.

Haar oom knikt. Britt begint te giechelen.

“Dat ding kiept toch niet om, hoop ik?”

“Niet als je doet wat wij zeggen,” zegt Nel.

Osi wijst naar de lucht.

“Ik denk dat we een flinke bui krijgen.”

“Daar kunnen we wel tegen,” zegt oom Frank lachend.

Hij kijkt naar Britt. Die laat zich niet kennen. Als eerste klimt ze aan boord van het ranke bootje. Nel start de motor. En meteen vallen de eerste druppels. Door een muur van regen varen ze de rivier op.

“Kom onder het afdakje,” zegt oom Frank.

Maar Britt schudt haar hoofd. Ze wil juist nat worden. Ze geniet van het koele water. De warmte is op slag verdwenen. Maar na een tijdje krijgt ze er genoeg van. De regen hagelt op

haar neer. Verkleumd van de kou kruipt ze onder het dakje. Oom Frank komt naast haar zitten. Hij laat haar een plattegrond zien.

“Straks komen we bij de eerste waterval!”

Met zijn vinger wijst hij aan waar ze zijn.

“Armina,” leest Britt hardop.

“Ssst,” doet haar oom.

“Je mag nooit de naam van een waterval noemen. Zeker niet op het moment dat je erdoor vaart. Dat verstoort de rust van Mama Watra.”

Britt kijkt naar haar oom. Gelooft hij ook al in die onzin?

§

Na een poosje houdt het op met regenen. Britt kijkt om zich heen. Links en rechts rijzen groene muren op uit het water. Dat is het oerwoud. Britt moet er niet aan denken daarin terecht te komen. Ze varen met grote snelheid. Achterop zit Nel. Hij houdt het handvat van de motor stevig vast. Voor op de punt staat Osi, de koelaman. Met gebaren wijst hij de weg. De korjaal schiet zigzaggend door het water. Rakelings langs grote brokken steen. Het water kolkte.

“Armina,” zegt Britt zacht.

Maar er gebeurt niets.

4

De schreeuw van een man

Ze varen langs een groot vlot. Op het vlot staat een werkplaats. Er werken mannen onder een afdak. Machines maken lawaai.

“Wat doen ze daar?” vraagt Britt.

Osi draait zich om en zegt: “Dat zijn goudzoekers.”

Britt kijkt om naar de werkende mannen. Een van hen kijkt op en zwaait naar haar. Ze zwaait terug. Zou de man al veel goud gevonden hebben? Niet veel verder stuurt Nel de korjaal naar de kant. Ze leggen aan bij een dorpje. Kleine kinderen spelen aan de waterkant. Tussen de bomen staan houten huisjes. De daken zijn gemaakt van golfplaten. Voor de huisjes zijn vrouwen aan het werk. Ze schaven de wortels van een plant. En ze stoppen het raspsel in rieten korven. Oom Frank legt uit wat ze doen.

“Zo komt het gif uit de wortels van de cassave. Over een poosje kan er brood van worden gebakken.”

Britt kan wel zien dat deze mensen niet rijk zijn. Dat vindt ze vreemd. Zelf zou ze het wel weten. Ze zou goud uit de grond halen. Ze zou rijk worden en een mooi huis bouwen. Een villa met een zwembad in de tuin. Er komt een oude man naar hen toe. De man heeft een zwarte pet op. Zo ziet hij eruit als de kapitein van een schip.

“Dag, kapitein,” zegt oom Frank tegen de man.

Hij geeft hem een fles cadeau. De man draait de dop van de fles. Hij sprenkelt een beetje van de drank op de grond. Dan zet hij de fles aan zijn mond. Hij neemt een slokje. Daarna is oom Frank aan de beurt.

“En wie is de kleine meid?” vraagt de kapitein.

“Dit is mijn nichtje, Britt,” legt oom Frank uit. “Ze heeft vakantie. Ze wil graag het binnenland zien.”

“Ik hoop dat je je thuisvoelt,” zegt de kapitein. “Ik zie liever toeristen dan goudzoekers. De vissen in de rivier sterven. Onze kinderen worden ziek. En er is niemand die er iets aan doet. Wat vind jij ervan?”

Britt haalt haar schouders op. Ze weet niet wat ze zeggen moet.

“Kom, we gaan iets eten,” zegt de oude man.

Een vrouw geeft hun rijst en stukjes vis. Britt eet er kleine hapjes van. De vis zal toch niet giftig zijn? Osi komt hen halen.

“We moeten gaan. Anders zijn we niet voor het donker op

Stoelmanseiland.”

“Goede reis,” zegt de vrouw van de kapitein.

Ze geeft Osi een kus. Britt kijkt verbaasd.

“Ze is mijn moeder,” zegt Osi lachend tegen Britt.

In de warme zon varen ze verder. Britt kijkt op de kaart. Er komen weer watervallen aan. De naam van de eerste is Manbari. Dat betekent: man die schreeuwt. Zacht begint Britt te zingen.

“Berend Botje ging uit varen. Met zijn scheepje naar Zuid-Laren.”

Het water van de rivier gaat steeds harder kolken. Britt gaat harder en harder zingen. Koelaman Osi draait zich om. Hij gebaart haar om stil te zijn. Maar Britt luistert niet.

“Manbari!” roept ze.

En nog een keer: “Manbari!”

De twee bootsmannen beginnen te schreeuwen. De boot wiebelt heen en weer. Britt verliest haar evenwicht. Ze probeert zich vast te grijpen. Maar voor ze het weet, valt ze overboord. Het water trekt haar naar beneden. Ze worstelt zich omhoog. In de verte ziet ze de korjaal. Hij is omgeslagen. Hun spullen dobberen op de golven.

“Oom Frank!”

Britt schreeuwt het uit. Dan sleurt de stroom haar weer mee. Hij sleurt haar langs scherpe rotsen. Ze probeert te zwemmen. Een paar slagen gaat het goed. Dan slaat ze met

haar hoofd tegen iets hards. Ze voelt dat ze wegzakt. Plotseling pakt iemand haar vast. Is dat Mama Watra, de godin van het water? Ze wordt uit het water getrokken. Langzaam doet ze haar ogen open. Ze kijkt in het gezicht van een jongen. Hij is zo wit als rijst.

“Hoi,” zegt de jongen. “Ik ben Freek.”

5

Een jongen van elf in het oerwoud

Britt doet haar ogen dicht. Ze valt in een diepe put. Tenminste, zo lijkt het. Ze voelt een scherpe pijn. Iemand snijdt in haar hoofd. Zo voelt het. Er glijdt iets nats langs haar wang. Ze proeft met haar mond. Het smaakt zoet. Meteen doet ze haar ogen open. Daar is de jongen weer.

“Kom,” zegt hij.

Hij helpt haar overeind.

“Je hoofd bloedt,” zegt hij.

Ze probeert met hem mee te lopen. Na een paar passen draait ze zich om. Ze kijkt naar de rivier. Van de boot en van de spullen is niets meer te zien.

“Mijn oom,” zegt ze.

“Je oom redt zich wel,” zegt Freek. “Hij is op de andere oever terechtgekomen. Kijk maar, daar staat hij samen met zijn bootsjongens. Ze zwaaien naar je.”

Britt is te duizelig om iets te kunnen zien. Maar ze is blij

dat de anderen in veiligheid zijn. Naast de jongen strompelt ze het oerwoud in. Het bos omsluit hen. Gelukkig bereiken ze al snel een open plek. Er staat een houten hut met een dak van bladeren.

“Hier wonen we,” zegt Freek.

Ze laat zich zakken op een boomwortel. De jongen gaat op zijn hurken naast haar zitten.

“Kan ik iets voor je doen?”

“Misschien kun je een dokter bellen?” stelt Britt voor.

Freek schudt zijn hoofd.

“We hebben geen telefoon.”

“Heb je dan misschien een stuk verband?” vraagt ze.

“Ik zal kijken of ik iets kan vinden.”

Freek verdwijnt in de hut. Britt schudt haar hoofd. Kijk haar eens zitten, aan de voet van de enorme boom. Geen telefoon en geen dokter in de buurt. Alleen een hut en een jongen met sproeten. Freek komt naar buiten met een stuk stof.

“Je kunt toch wel hulp gaan halen?” vraagt ze hem.

“Ik denk dat mijn vader en moeder zo komen,” zegt hij.

Britt kijkt naar de jongen. Hij is niet veel ouder dan zijzelf. Zijn kleren zijn versleten. Wat doet een jongen van elf in het oerwoud? En dan nog wel op blote voeten? Freek ziet haar kijken.

“We zijn hier vorig jaar komen wonen,” vertelt hij.

Hij bindt de doek om haar hoofd.

“Mijn ouders houden van de vrije natuur. Ze willen graag leven als echte indianen. Zonder auto, zonder koelkast en zonder televisie.”

“En zonder telefoon,” zegt Britt.

Freek knikt.

“En je school dan?” vraagt Britt.

“Er is hier geen school. Mijn vader leert me jagen. We bouwen samen een boot. Ik verveel me nooit.”

Opnieuw verdwijnt de jongen in de hut. Als hij terugkomt, heeft hij iets te drinken bij zich.

“Zuurzak?” raadt Britt.

Lachend geeft Freek haar het glas. Met kleine slokjes drinkt ze van het lauwe sap. Het smaakt nog lekker ook. Langzaam verdwijnt de pijn in haar hoofd. Maar de verbazing blijft.

“Het is gek,” zegt ze. “Iedereen mist iets. Mijn ouders kunnen niet zonder hun familie. Andere mensen zoeken naar goud. Of naar geluk. En ik? Ik verveel me als ik niet naar de televisie kan kijken. Ik luister de hele dag naar muziek. Ik bel me suf met mijn mobiele telefoon. En jullie? Jullie zoeken niets. Jullie hebben alleen dit huisje naast de boom.”

Freek gaat naast haar op een wortel zitten.

“Het is moeilijk om uit te leggen,” zegt hij. “Misschien kun je het beter aan Jan en Mira vragen.”

Hij wijst met zijn vinger. Britt ziet twee mensen het bos uitkomen. De man is gebruind. Zijn haar is blond. In zijn hand heeft hij een groot kapmes. De vrouw draagt een lange rok. Ze heeft een hoed van stro op haar hoofd. Ze is net zo wit als haar zoon. Met net zoveel sproeten.

“Wat krijgen we nu?” roept de vrouw uit.

“Ik vond haar bij de waterval,” legt Freek uit. “Haar boot sloeg om. Nu moet ze wachten tot haar oom haar komt halen.”

Plotseling begint Britt te huilen. Ze mist haar oom. Ze mist haar familie.

“Kun je lopen?” vraagt Jan.

“Ik denk het wel,” zegt Britt.

Ze staat op en droogt snel haar tranen. Dan wordt het zwart voor haar ogen. Gelukkig vangt Freek haar net op tijd op.

6

Goud zoeken met een pan

Britt schommelt zacht heen en weer. Nee, ze zit niet in een boot. Ze ligt in een hangmat. Om haar heen is het donker. Er klinken voetstappen. Iemand buigt zich over haar heen. Ze kijkt in het vrolijke gezicht van Freek. Deze keer is ze niet verbaasd om hem te zien.

“Je viel flauw,” vertelt Freek. “Je hebt de hele nacht geslapen. Jan is op weg naar het dorpje Gakaba. Om de mensen te vertellen dat je hier bent. Hij komt daar vast je oom tegen. Dan wijst hij hem de weg.”

Britt laat zich langzaam uit de hangmat zakken. Buiten zit Mira bij een klein vuur. Ze bakt koeken op een plaat van ijzer.

“Je zult wel trek hebben,” zegt ze.

“Waar kan ik me wassen?” vraagt Britt.

“Ik wijs je de weg,” zegt Freek.

Over een smal paadje lopen ze naar de waterkant.

“Hier wassen we ons.”

Freek wijst op een platte steen in het water. Dan wijst hij naar een andere plek, een stukje stroomafwaarts.

“Daar poepen en plassen we.”

Britt knikt. Ze wacht tot ze alleen is. Op de ene plek gaat ze op haar hurken zitten. Ze doet er een grote plas. Op de andere plek plenst ze zich nat. Het water is helder en koel. Voetje voor voetje loopt ze terug naar de boom. Ze kijkt omhoog, maar van de lucht is niets te zien. Er ritselt iets tussen de struiken. Britt houdt haar adem in. Dan schudt ze de angst van zich af. Ze holt de laatste meters naar de open plek.

§

Voor het hutje eet ze alles op wat Mira haar voorzet. Een hele koek van cassave en stukjes gedroogde vis. En banaantjes die zo klein zijn als vingers. Britt denkt aan haar ouders. Ze moesten haar eens zien. Ze schiet ineens in de lach.

“Het oerwoud is net een pretpark,” zegt ze. “De baan met wild water heb ik al meegemaakt. Wat zullen we nu gaan doen?”

“Ga maar mee,” zegt Freek. “Ik zal je iets laten zien.”

Ze loopt achter hem aan. Dan pas valt het haar op. Ze loopt op blote voeten, net als hij. Het pad leidt naar een zijarm van de rivier. Op de oever ligt een korjaal.

“Kijk, hij is nog niet af,” vertelt Freek. “We hollen de stam

uit, laagje voor laagje. We doen alles met de hand.”

“Verveel je je nooit?” wil Britt weten.

Freek schudt zijn hoofd.

“Ik vis, ik jaag en ik zwem. Ik help Jan met de boot. En soms zoek ik naar goud.”

Hij wenkt. Ze lopen een stukje langs de kreek. Freek voelt met zijn handen tussen de struiken. Hij haalt een schaal te voorschijn.

“Die heb ik zelfgemaakt,” vertelt Freek. “Van een oude pan.”

Hij haalt de schaal door het water. Langzaam laat hij de schaal heen en weer wiegen. Water en zand stromen over de rand. Britt kijkt of er iets achterblijft op de bodem.

“Niets,” zegt Freek.

“Om goud te winnen heb je kwik nodig,” zegt Britt. “Maar het is slecht voor de natuur. De vissen gaan dood. En de mensen worden ziek. Ik las erover in de krant.”

“Wij lezen nooit kranten,” zegt Freek.

Hij verstopt de schaal weer tussen de struiken.

“Kom,” zegt hij, “ik hoor een boot.”

Langs de kreek lopen ze naar de rivier. In de verte nadert een korjaal. Er zitten vijf mannen in. Britt herkent hen meteen. Het zijn oom Frank, Nel, Osi en Freeks vader Jan. De vijfde man draagt een pet. Het is de kapitein van Gakaba.

“Ze komen me halen,” zegt Britt.

“Je klinkt niet erg vrolijk,” zegt Freek verbaasd.

“Je hebt gelijk,” zegt Britt. “Ik had nog best een poosje willen blijven.”

7

Een varken en een vis

Met gestrekte armen komt oom Frank op haar af. “Kind, wat ben ik blij je te zien!” roept hij uit. “Het gaat toch wel goed met je?”

“Ja, oompje,” zegt Britt lachend. “Kijk maar met je ogen. Dan zie je dat ik het goed maak. Je moet niet te veel praten. Daar wordt je mond maar moe van.”

Even kijkt oom Frank verbaasd. Dan zegt hij: “Je leert snel. Die vakantie in het oerwoud doet je goed.”

“Kan ik hier niet blijven?” vraagt Britt. “Jij gaat toch naar het eiland Stoelie? Op de terugweg kun je me ophalen.”

Oom Frank kijkt naar Freek, Jan en Mira. Die zijn in gesprek met de oude man met de pet.

“Redden jullie jezelf?” vraagt de kapitein.

“We hebben genoeg te eten,” zegt Jan.

“Ons huisje is klaar. Nu maken we een boot. We hebben niemand nodig.”

De kapitein schudt zijn hoofd.

“Blanken zijn rare mensen,” zegt hij. “Niemand kan zonder hulp.”

Freeks moeder neemt hen mee naar de hut. Ze deelt eten en drinken uit.

“Wil je echt blijven?” vraagt oom Frank.

Britt knikt.

“Ik vind het goed,” zegt oom Frank. “Ik ben benieuwd wat je ouders zullen zeggen. Hun Britt loopt op blote voeten door het oerwoud.”

“We zullen goed voor Britt zorgen,” zegt Jan.

De kapitein staat op.

“Het is tijd om te gaan. Ik ga op Stoelie praten met andere kapiteins. Er moet een eind komen aan de goudkoorts.”

Britt en Freek zwaaien de mannen uit. Nel start de motor. Osi wijst de weg. Oom Frank roept nog iets naar Britt. Ze ziet zijn mond bewegen. Maar ze verstaat niets. De motor maakt te veel lawaai.

“Ga je mee?” vraagt Freek. “Ik zal je iets laten zien.”

Ze lopen dwars door het oerwoud. Britt luistert naar de geluiden om haar heen. Het fluiten van vogels. Het krijsen van een papegaai. Ze komen bij een plek waar planten groeien. Sommige planten herkent ze aan de vruchten. Ze ziet banaan, mango's en papaya's. En natuurlijk de zuurzak.

“Dit is ons kostgrondje,” zegt Freek. “Hier verbouwen we

ons eten.”

Hij trekt een plant met wortel en al uit de grond.

“Dit is cassave.”

Hij plukt een komkommer met ribbels.

“Dit is soppropo.”

“Ik heb liever een paar van die kleine banaantjes.”

“Pluk maar,” zegt Freek.

Hij loopt al weer voor haar uit. Snel plukt Britt een paar bananen van een tros. Dan holt ze achter hem aan het oerwoud in. Ze komen op een plek waar het drassig is.

“Hier moet je blijven staan,” zegt Freek. “Hier is het gevaarlijk. Ik ga kijken of we iets gevangen hebben.”

Hij waadt door het water naar een boom. Even later geeft hij een gil.

“Een kapua, een vet varken! Kom helpen!”

Voetje voor voetje loopt Britt naar de boom. Freek wijst.

“We hebben een kapua gevangen. We binden hem aan een stok. Dan dragen we hem naar huis.”

Britt rilt. Het dode beest ziet er eng uit. Het lijkt op een wild zwijn. Maar dan een met vliezen tussen zijn poten. Toch helpt ze Freek. Wie in het oerwoud leeft, moet lef hebben. Met veel moeite brengen ze de kapua naar de hut. Jan en Mira zijn verrukt.

“Vlees voor een hele maand,” zegt Mira.

“Zullen we nu gaan zwemmen?” vraagt Freek.

“Is dat echt niet gevaarlijk?” wil Britt weten.

“Als je maar geen wondjes hebt,” zegt Freek.

Hij kijkt naar de bult op Britts hoofd. Die is al goed genezen. Ze lopen naar de plek waar Britt zich heeft gewassen. Daar springen ze in het water.

“Help, ik voel iets kriebelen,” roept Britt.

Freek moet om haar lachen.

“Wees maar niet bang. De visjes die hier zwemmen, doen niets.”

Britt gelooft er niets van. Ze gaat snel naar de kant. Freek komt ook uit het water.

“Ik zal je iets laten zien,” zegt hij.

Ze lopen langs de rivier.

“Ik heb een stukje van de kapua meegenomen,” vertelt Freek.

Hij bindt het vlees aan een touwtje. Het touwtje bindt hij aan een stok. Ver van de zwemplek gooit hij de hengel uit. Even gebeurt er niets. Dan is er ineens gewoel in het water.

“Beet!” schreeuwt Freek.

Hij haalt een hengel op. Een vis spartelt door de lucht. Met zijn scherpe tanden bijt hij het touw door. Een plons, en weg is hij.

8

Een spelletje domino

“Vandaag haalt oom Frank mij op,” zegt Britt.

Ze heeft heerlijk geslapen in haar hangmat. Mira heeft een ontbijt gemaakt van mango, banaan en brood. Britt kijkt naar Freek en zijn ouders. Drie blanke mensen in het binnenland van Suriname. Het lijkt wel of Freek kan raden wat ze denkt.

“Ben je gelukkig in Nederland?” vraagt hij.

Britt haalt haar schouders op.

“Ik heb een makkelijk leven,” zegt ze. “Mijn ouders vinden mij verwend. Daar hebben ze wel een beetje gelijk in. Ik denk alleen aan mijzelf.”

“Dat doen wij ook,” zegt Freek.

Daar kijken Jan en Mira verbaasd van op.

“We doen helemaal niets voor anderen,” zegt Freek. “De mensen in het binnenland hebben hulp nodig. Er komen steeds meer goudzoekers. Die verpesten het oerwoud.”

“Hoe kom je daarbij?” vragen Jan en Mira.

Freek kijkt naar Britt.

“Mama Watra is boos,” zegt ze. “Zonder de rivier kan hier niemand leven.”

“Misschien heb je gelijk,” zegt Jan. “Wij denken ook alleen aan onszelf. Wij hebben ook een makkelijk leventje. Ik wist niet dat de mensen hulp nodig hadden.”

Boven hen klinkt het gebrom van een vliegtuig.

“Het lijkt wel of er iemand zwaait,” zegt Britt.

“Ik denk dat hij gaat landen,” zegt Freek. “Op Stoelie is een veldje.”

“Wat zullen we gaan doen?” vraagt Britt.

Freek gaat de hut binnen. Hij komt terug met een spelletje.

“Domino?” vraagt Britt verbaasd.

“Dat doet iedereen hier,” zegt Freek.

Hij legt een plank over de wortels van de boom. Zo hebben ze een speeltafel. Een voor een ketsen de stenen op het hout. Het wordt een witte slang met zwarte ogen. Eerst wint Freek. Dan Britt. Dan Freek. Vanaf het water klinkt het geluid van een motor. En nog een.

“Daar zal oom Frank zijn,” zegt Britt.

Maar ze kijkt niet op.

“Laatste steen!” roept ze vrolijk.

Plotseling staat er iemand naast haar. Ze voelt een arm om

haar schouders.

“Zo te zien heb je wel een leuke vakantie.”

“Papa!” roept ze uit. “Dit is de leukste vakantie die ik ooit heb gehad.”

Ze springt op en omhelst haar vader. Dan rent ze haar moeder en haar oom tegemoet. Ook de bootsmannen en de kapitein komen er aan. Jan en Mira maken er een feest van. Er is eten en drinken voor iedereen. De grote mensen praten aan één stuk door. Ze maken een plan om het binnenland te redden. En Britt en Freek? Die spelen domino. Tot Britt iets bedenkt. Ze moet haar oom nog iets vragen.

“Oompje!” roept ze. “Wat wilde je tegen me zeggen toen je gisteren wegvoer?”

Oom Frank lacht. Hij doet zijn handen als een toeter voor zijn mond. Dan klinkt het in het oerwoud: “Britt, je bent een meid van goud!”

EOF
